

TIE TOPANKKI

OSAKSI SUKUPUOLEN MONINAISUUDEN
HUOMIOMISTA KULTTUURITILOISSA JA
TAPAHTUMISSA

*Tämä tietopankki on lopullinen tuotos
opinnäytetyöstä joka käsittelee sukupuolen
moninaisuuden huomioimista
kulttuuritiloissa ja tapahtumissa.
Opinnäytetyön tilaajana toimi Kultra ry, jolle
tuotos jää jaettavaksi eri
kulttuuritoimijoille ja organisaatioille.*

*Tietopankin aineiston keräämisessä
käytettiin asiantuntijahaastatteluja ja
kyselyä. Näiden kautta kartoitettiin tietoa
aiheesta ja hyviä toimintamalleja joita
hyödyntää sukupuolen moninaisuuden
huomioimisessa kulttuuritiloissa ja
tapahtumissa.*

Tekijä

Sirian Holappa

Humanistinen ammattikorkeakoulu, kulttuurituotannon
koulutus

Linkki opinnäytetyöhön

<https://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-2024112730525>

Turvallisemman tilan periaatteet, jotka huomioivat sukupuolen moninaisuuden

Turvallisemman tilan periaatteiden luominen niin, että ne läpäisevät koko toiminnan ja niissä huomioidaan sukupuolen moninaisuus. Turvallisemman tilan periaatteet pitävät sisällään usein myös lakisääteisiä kulttuurin saavutettavuutta ja yhdenvertaisuutta tukevia toimintamalleja. Turvallisemman tilan periaatteet koetaan tukevat sukupuolen moninaisuuden huomioimista kulttuuritiloissa ja tapahtumissa.

Turvallisemman tilan periaatteet eivät kuitenkin aina läpäise kokonaisvaltaisesti organisaation toimintaa. Niitä luodessa tulisi huomioida niin sosiaalinen kuin fyysinen esteettömyys. Turvallisemman tilan periaatteiden luomisessa tai niiden päivittämisessä tulisi tarkastella sukupuolen moninaisuutta tukevia toimenpiteitä niin että ne kulkevat läpi toiminnan ja jalkautuvat aina käytännön tasolle saakka.

Käyttäjätestaukset tapahtumien luomisprosessissa sukupuolen moninaisuuden huomioimisen näkökulmasta

Osa kulttuurialan organisaatiosta ja toimijoista tilaavat käyttäjätestaajia tai asiantuntijoita tuotantoprosesseja luodessa. Näiden kautta pyritään minimoimaan esteitä ja luomaan saavutettavampi ja esteettömämpi kulttuuritila tai tapahtuma. Esimerkiksi turvallisemman tilan periaatteiden luomisessa ja päivittämisessä, tai ohjelman luomisprosessissa käyttäjätestaukset edes auttavat tunnistamaan mahdollisia esteitä tilassa ja tapahtuman sisällössä. Erityisesti jos tietoa aiheesta ei ole tarpeeksi, voi hyvä tarkoitus kääntyä negatiiviseksi lopputulokseksi. Kohderyhmillä testaaminen voi nostaa esille sellaisia kohtia, jotka muutoin saattaisivat jäädä huomioimatta.

Sukupuolen moninaisuuden koulutus

Sukupuolen moninaisuus kattaa kaikki sukupuolet mutta kaikkia sukupuolia ei kuitenkaan voi laittaa samaan pakettiin, kun kehitetään yhteisiä toimintamalleja liittyen esimerkiksi kulttuuri tapahtuman turvallisuuteen. Ei ole olemassa yhtä mallia, joka toimii kaikille, jonka vuoksi onkin tärkeää koittaa kouluttautua mahdollisimman kattava ymmärrys eri sukupuolien tarpeista. Sukupuolen moninaisuuden koulutus hyödyttää kaikkia sukupuolia, ja parantaa kokonaisvaltaisesti saavutettavuutta tiloissa ja tapahtumissa. On tärkeää, että ohjeistuksia ja koulutusta päivitetään tietyin aika-ajoin. Myös sukupuolisensitiivinen keskustelukulttuuri on osa turvallista ja saavutettavaa kulttuurikokemusta.

Rehellinen ja avoin viestintä

Rehellisen viestinnän ytimessä on avoimuus siitä, mitä tilassa on ja mitä ei. Esimerkiksi heille, joille sukupuolineutraalit WC-tilat ovat olennaisia tai jotka kokevat turvallisemman tilan periaatteet tärkeäksi etsivät näistä tietoa jo etukäteen verkkosivuilta. Aivan kuten muut esteettömyystiedot, nämä tiedot auttavat osallistujia varmistamaan esteettömän ja turvallisen osallistumisen tapahtumaan. Lisäksi viestinnässä olisi hyvä olla erikseen maininta siitä, että vähemmistöt ovat tervetulleita tilaan. Esimerkiksi: Meille ovat tervetulleita kaikki sukupuolet ja sateenkaari-ihmiset.

Palautteen kerääminen

Palautteen antamisen mahdollisuus ja sen kerääminen on tärkeää. Esteiden tunnistamisen ja turvallisemman toiminnan kehittämisen kannalta on tärkeää kuulla kävijöiden tarpeita ja kokemuksia. Palautteen antamisen mahdollisuus viestii myös kävijöille, että heillä on merkitystä. Palautteen kerääminen tulee olla kuitenkin systemaattista ja ratkaisukeskeistä.

Tilakartoitus

Tilakartoitus ennen tapahtumaa tai sen suunnittelun yhteydessä sukupuolen moninaisuuden näkökulmasta. Yleisellä tasolla tapahtumapaikka ja sen fasilitetit ovat kävijöille tärkeitä, ja tiedot niistä koetaan olevan olennainen osa ennakkotietoa osallistumisen kannalta. Sukupuolivähemmistöjen kannalta yksi merkittävä ja olennainen osa saavutettavuutta ja esteettömyyttä sukupuolittuneet WC-tilat. Saavutettavien WC-tilojen puute voidaan kokea haasteena tai jopa esteenä osallistumiselle.